

Retningslinjer for Samfunnsansvar og etikk i Agder Energi

For leverandører

Versjon 2.0 – april 2018

Agder Energi

agder energi

Innhold

Melding til våre leverandører.....	3	8. Anti-korrupsjon.....	7
Del I: Forståelse og anvendelse		9. Forretningsgoder, gaver, gjestfrihet og utgifter.....	7
av Retningslinjene for leverandør		10. Sanksjoner	7
1. Agder Energis forpliktelse	4	11. Rettferdig konkurranse	8
2. Virkeområde	4	12. Markedsadferd.....	8
3. Gjeldende lover.....	4	13. Nøyaktig regnskapsføring.....	8
4. Styring og etterlevelse.....	5	14. Hvitvasking av penger	8
Del II: Leverandørens forretningsetikk		15. Konfidensialitet	8
1. Bærekraft.....	5	16. Interessekonflikter	8
2. Klima	5	17. Politisk virksomhet	9
3. Miljø.....	5	18. Beskyttelse av eiendom og eiendeler.....	9
4. Menneskerettigheter.....	5	19. Rusmidler	9
5. Arbeidstakerrettigheter og arbeidslivsstandarder.....	5	20. Kjøp av seksuelle tjenester.....	9
5.1 Barnearbeid.....	6	Del III: Håndtering av	
5.2 Organisasjonsrett og rett til kollektive forhandlinger....	6	tvilstilfeller og regelbrudd	
5.3 Tvangsarbeid	6	1. Hvor kan du søke råd?	9
5.4 Ansettelsesvilkår.....	6	2. Hvor skal bekymringer eller regelbrudd rapporteres?	10
6. Likeverd, mangfold og respekt.....	6	3. Konsekvenser av regelbrudd	10
7. Helse og sikkerhet	7		

Melding til våre leverandører

Som en av Norges største kraftprodusenter av fornybar energi, har Agder Energi som mål for sitt samfunnsansvar å drive virksomheten på en bærekraftig og etisk ansvarlig måte. Alle aktiviteter skal gjennomføres på en etterrettelig måte som konsernet kan stå for i det offentlige rom.

Forretningsetikk er grunnlaget for alt vi gjør i Agder Energi. Våre ansatte er påkrevd å drive virksomheten i henhold til Agder Energis etiske retningslinjer. Agder Energi og våre ansatte følger alltid lover og regler og handler på en etterrettelig måte.

Det forventes at også konsernets underleverandører skal opptre i henhold til disse retningslinjene og lover og regler

I Agder Energi gir vi forretningsetikk høy prioritet, og vi gir vår fulle støtte til ansatte som stiller spørsmål innenfor dette området. Vår forpliktelse til forretningsetikk kan kun oppfylles hvis våre partnere og leverandører gjør det samme.

Bakgrunnen for disse reglene for leverandører er et ønske om å tydelig kommunisere våre krav til leverandørene. Som leverandør til Agder Energi forventes det at dere konsekvent oppfyller disse kravene i deres forhold med Agder Energi. Dokumentet skaper ingen rettigheter for leverandør.

Del I: Forståelse og anvendelse av Retningslinjer for samfunnsansvar og etikk

1. Agder Energis forpliktelse

Agder Energi er forpliktet til å handle på en bærekraftig, etisk og sosialt ansvarlig måte og etterleve alle juridiske krav uansett hvor vår virksomhet foregår. Det er også vår policy å følge relevante internasjonale konvensjoner og retningslinjer fastsatt av internasjonale organisasjoner, inkludert FN og OECD. Agder Energi er også medlem av FNs Global Compact. Agder Energi jobber for å sikre at vår forpliktelse til forretningsetikk også overholdes i leverandørkjeden og i forholdet til våre partnere.

Prinsippene i retningslinjene er en oppsummering av etikk-kravene som leverandørene må etterleve. Retningslinjene for samfunnsansvar og etikk skal ses i sammenheng med kontrakten med leverandøren, som kan inneholde ytterligere krav og retningslinjer i forbindelse med spørsmål om forretningsetikk.

2. Virkeområde

Retningslinjene gjelder leverandører – inkludert entreprenører, agenter og konsulenter – som har en kontraktmessig forpliktelse til å etterleve reglene. Dette inkluderer leverandørenes ansatte på alle nivåer, styremedlemmer, innleid personell, konsulenter og andre som opptrer på vegne av eller representerer leverandøren.

Videre forventer Agder Energi at leverandørene gjør sitt ytterste for å sikre at tilsvarende standarder etterlevs og respekteres innen deres egen innflytelsesområde, spesielt av deres egne leverandører.

3. Gjeldende lover

Leverandørene skal etterleve alle gjeldende lover og forskrifter i sitt hjemland i tillegg til gjeldende lover og forskrifter i land hvor de har virksomhet. Det forventes at leverandørene handler i samsvar med relevante internasjonale konvensjoner og retningslinjer fastsatt av internasjonale organisasjoner, inkludert FN og OECD.

Der det er forskjeller mellom gjeldende lover, regler og leverandørreglene eller kravene i en kontrakt med leverandøren, så skal leverandøren følge de strengeste kravene.

4. Styring og etterlevelse

Leverandører skal identifisere, håndtere og etterleve kravene til forretningsetikk nedfelt i disse etiske retningslinjene. Dette betyr at leverandøren skal besørge - og på en tydelig måte kommunisere - hensiktsmessige prinsipper, prosedyrer, styringssystemer, kvalitetsforbedringsaktiviteter, interne kontrollsystemer, og arbeidskraft som er nødvendig for å etterleve Leverandørens leveregler.

Del II: Leverandørens forretningsetikk

1. Bærekraft

Leverandørene skal operere på en bærekraftig måte og søke å etablere jevnlig og åpen dialog om bærekraftsspørsmål med lokalsamfunn og øvrige interessenter.

2. Klima

Leverandørene skal tilstrebe et lavt klimafotavtrykk.

3. Miljø

Leverandørene skal støtte føre-var-prinsippet ved håndtering av miljøutfordringer, ta initiativ som fremmer økt ansvarlighet for miljøet og oppmuntre til utvikling og utbredelse av miljøvennlige teknologier.

4. Menneskerettigheter

Leverandørene skal støtte og respektere, innen sitt innflytelsesområde, FNs internasjonalt anerkjente menneskerettigheter og sikre at de ikke medvirker til menneskerettighetsbrudd.

5. Arbeidstakerrettigheter og arbeidslivsstandarder

Agder Energi og leverandører/underleverandører skal følge Den internasjonale arbeidsorganisasjonens (ILS) grunnleggende konvensjoner om organisasjonsfrihet og retten til tariffavtaler, samt eliminering av tvangsarbeid, barnarbeid og diskriminering på arbeidsplassen.

5.1 Barnearbeid

Leverandører skal ikke benytte barnearbeid eller noen form for arbeid som berører barn deres barndom, potensial eller verdighet, eller som er skadelig for barnets fysiske eller mentale helse eller utvikling. Leverandører skal ikke bruke barn som arbeidskraft hvis barnet er under 15 år. Hvis gjeldende lovverk setter en høyere aldersgrense er det denne grensen som gjelder. Unntak kan gjøres for lett arbeid eller opplæring hvis dette er tillatt under ILOs konvensjon om minstealder (C138)

Ikke i noe tilfelle kan leverandørene tillate at barn under 18 år utfører farlig arbeid, inkludert arbeid som kan sette deres helse, sikkerhet eller utvikling i fare.

5.2 Organisasjonsrett og rett til kollektive forhandlinger

Leverandørene skal sikre og anerkjenne retten til å organisere seg og, i tilfeller hvor en betydelig andel av de ansatte samtykker, retten til kollektive forhandlinger. Leverandørene skal ikke diskriminere de ansattes representanter eller fagforeningsmedlemmer, som også skal ha adgang til å utføre sitt arbeid som representanter på arbeidsplassen.

I tilfeller hvor retten til å organisere seg og retten til kollektive forhandlinger er begrenset av nasjonale lover, skal leverandørene la de ansatte fritt velge sine egne representanter.

5.3 Tvangsarbeid

Leverandørene skal ikke bruke tvangsarbeid eller annet ufrivillig arbeid. Leverandørene skal sikre at arbeidet som utføres finner sted av fri vilje og uten trusler.

I tillegg skal leverandørene sikre at alle ansatte står fritt til å forlate arbeidet etter en passende og rimelig oppsigelsestid.

5.4 Ansettelsesvilkår

Leverandørene skal avlønne sine arbeidstakere i samsvar med nasjonale lovstandarder for minstelønn. De skal også sikre at arbeidstiden ikke er urimelig og etterleve lokale lover om arbeidstid.

Leverandørene må sikre at alle ansatte har skriftlige arbeidsavtaler som beskriver ansettelsesvilkårene på et språk som den ansatte forstår.

Leverandøren skal på oppfordring legge fram dokumentasjon om de lønns- og arbeidsvilkår som blir benyttet. Dokumentasjonsplikten omfatter også underentreprenører/underleverandører.

6. Likeverd, mangfold og respekt

Leverandørene skal jobbe aktivt for å skape et arbeidsmiljø som preges av likeverd, mangfold og gjensidig respekt. Ansatte eller andre involvert i utførelsen av en kontrakt med Agder Energi skal velges og behandles på en måte som ikke diskriminerer på grunnlag av kjønn, hudfarge, religion, alder, uførhet, seksuell legning, statsborgerskap, sosial eller etnisk opprinnelse, politisk overbevisning, fagforeningsmedlemskap eller annet. Leverandørene skal ikke godta noen form for diskriminering eller trakassering på noen av sine

arbeidsplasser. I Agder Energi har vi nulltoleranse for mobbing og trakassering. Det skal vises respekt for enkeltmennesket og arbeides for et godt arbeidsmiljø preget av likeverd og mangfold.

7. Helse og sikkerhet

Leverandørene skal jobbe aktivt for et skadefritt og helsefremmende arbeidsmiljø og for å fremme en åpen og forebyggende helse- og sikkerhetskultur.

Leverandørene skal planlegge og opptre for å unngå skader og arbeide systematisk for å håndtere risiko. I Agder Energi har vi nullvisjon for ulykker, sikkerhet går foran alt.

Leverandørene skal også etter beste evne beskytte sine ansatte mot skade fra faktorer som er utenfor leverandørenes kontroll, som naturkatastrofer og trusler mot de ansattes trygghet. Beskyttelsen mot trusler mot de ansattes trygghet må stå i forhold til trusselen.

8. Anti-korrupsjon

Leverandører skal ikke tolerere, og skal motarbeide, alle former for korrupsjon både i offentlig og privat sektor. Leverandørene skal ikke tilby, be om, gi, godta eller motta bestillinger eller andre utilbørlige fordeler for forretningsmessig eller personlig vinning, verken direkte eller indirekte, for seg selv eller andre. Agder Energi aksepterer ingen former for korrupsjon.

9. Forretningsgoder, gaver, gjestfrihet og utgifter

Leverandørene skal forby tilbud eller mottak av forretningsgoder - gaver, gjestfrihet, utgifter eller andre fordeler - som kan utgjøre, eller se ut til å utgjøre, en utilbørlig påvirkning.

Leverandørene skal utvise ekstra varsomhet når forretningsgoder involverer offentlige tjenestemenn.

Videre skal leverandørene ikke, direkte eller indirekte, tilby gaver til Agder Energis ansatte eller representanter eller nærstående til disse, med mindre gaven er beskjedent og passende med henhold til tid og sted. Gjestfrihet som sosiale arrangementer, måltider eller underholdning kan tilbys hvis det er nødvendig i forbindelse med forretningsformål og kostnaden er innenfor rimelige grenser. Reiseutgifter for personer som representerer Agder Energi betales av Agder Energi. Under kontraktsforhandlinger, bud- eller tildelingsprosesser skal all gjestfrihet, gaver eller utgiftsdekning unngås, uavhengig av verdi.

10. Sanksjoner

Leverandører skal ikke gjøre forretninger med land, grupper, organisasjoner eller enkeltpersoner som er underlagt sanksjoner.

11. Rettferdig konkurranse

Leverandørene skal sette høye forretningsmessige etiske standarder og konkurrere på en hederlig, skikkelig og etisk forsvarlig måte innenfor rammeverket til konkurranse-lovgivningen som gjelder i de markedene de opererer i. Leverandørene skal ikke ta del i noen form for ulovlig prissamarbeid, markedsdeling eller annen praksis som er i strid med gjeldende konkurranselovgivning. Dersom det er tvil om et tiltak eller en beslutning er forenlig med gjeldende konkurranselovgivning, skal dette avklares før man går videre.

12. Markedsadferd

Det skal ikke misbrukes innsideinformasjon om Agder Energi, vår virksomhet eller andre selskaper. Leverandør skal ikke bidra til spredning av falsk, uriktig eller villedende informasjon om konsernet, selskapene og markedet. Misbruk av innsideinformasjon og markedsmanipulasjon er også straffbart etter norsk lov.

13. Nøyaktig regnskapsføring

Leverandørene må forplikte seg til åpenhet, etterprøvnbarhet og nøyaktighet i alt de foretar seg, samtidig som de overholder sine konfidensialitetsforpliktelser. Alle regnskapsopplysninger må være korrekte, registrerte og bokførte i tråd med lover og regler.

14. Hvitvasking av penger

Leverandørene skal ikke ta del i noen form for hvitvasking av penger og skal påse at finansielle transaksjoner ikke blir brukt til å hvitvaske penger.

15. Konfidensialitet

Leverandørene skal holde fortrolig og ikke misbruke informasjon om Agder Energi av en konfidensiell art. Taushetsplikten gjelder også etter at oppdraget er utført. Slik informasjon kan defineres videre i kontrakten mellom Agder Energi og leverandøren.

16. Interessekonflikter

Leverandørene skal unngå interessekonflikter mens de jobber for Agder Energi. En interessekonflikt oppstår når en representant for en leverandør forsøker å fremme personlige interesser, eller en venn eller slektnings private interesser, som ledd i sin posisjon som representant for leverandøren. Leverandørene må rapportere enhver situasjon hvor det er en mulig eller opplevd konflikt mellom deres personlige interesser og Agder Energis interesser.

17. Politisk virksomhet

Leverandører skal ikke støtte politiske partier eller politikere i forbindelse med kontrakter inngått med Agder Energi.

18. Beskyttelse av eiendom og eiendeler

Leverandørene er ansvarlige for å ta vare på og kun bruke Agder Energis eiendeler i sin besittelse på en forsvarlig måte. Bruk av konsernets eiendeler til privat bruk skal godkjennes av den som forvalter utstyret. Agder Energis eiendeler må ikke brukes til personlig vinning.

19. Rusmidler

Det er ikke tillatt å være påvirket av rusmidler, inkludert alkohol og narkotika, når man jobber for Agder Energi, vi har nulltoleranse for rusmisbruk.

Begrensede mengder alkohol kan nytes når lokale skikker og anledningen tilsier at dette er passende, forutsatt at forbruket ikke kombineres med drift av maskineri, kjøring eller andre aktiviteter som er uforenlige med bruk av alkohol.

20. Kjøp av seksuelle tjenester

Agder Energi støtter forbudet mot kjøp av seksuelle tjenester. Leverandørene skal ikke kjøpe seksuelle tjenester når de arbeider for Agder Energi.

Del III: Håndtering av tvilstilfeller og regelbrudd

1. Hvor kan du søke råd?

Dersom en leverandør er eller blir usikker på betydningen av Retningslinjene eller hva som er riktig adferd i lys av disse, skal vedkommende søke råd og ta opp saken med sin kontaktperson i Agder Energi.

Leverandører kan også kontakte Agder Energis innkjøpsavdeling eller Agder Energis Etske råd.

2. Hvor skal bekymringer eller regelbrudd rapporteres?

Leverandørene skal ha interne ordninger for rapportering og håndtering av bekymringer eller regelbrudd, informere Agder Energi om alle bekymringer og mulige regelbrudd og skal tilby fullt samarbeid i Agder Energis granskning av saken. Leverandører skal ikke bruke represalier mot noen som tar opp eller bidrar til å ta opp en genuin bekymring knyttet til forretningsetikk.

Når det gjelder visse kriminelle forhold og omstendigheter som medfører fare for liv og helse, har arbeidstaker en lovfestet plikt til å varsle.

Varsling kan gjøres ved å følge linken "Varsling av kritikkverdige forhold" på Energisk (Agder Energi sin intranettside) eller varling kan gjøres til Netwok's som er et nettbasert rapporteringssystem. Systemet er en konfidensiell og anonym løsning for rapportering av ulovlig og uetisk aktivitet på arbeidsplassen, bruk følgende link:

<https://iwf.tnwgrc.com/ae/InternationalCompanyLanguageSelection/tabid/186/language/en-US/tabid/183/language/nn-NO/Default.aspx>

3. Konsekvenser av regelbrudd

Å ikke opptre i samsvar med Agder Energis Retningslinjer anses som en alvorlig sak som vil kunne føre til heving av kontrakt, krav om forholdsmessig kompensasjon, diskvalifisering som leverandør og rapportering til relevante myndigheter.